

ZÁVĚR

Mezinárodní příslušnost soudů je v dnešní sjednocené Evropě velmi významným institutem mezinárodního civilního procesního práva. S přistoupením velkého množství států do EU v posledních několika letech a s dalším jejím očekávaným rozšířením se tak postupně zvětšuje území, na kterém se Nařízení Brusel I uplatňuje. Pro soudy a subjekty členských států, které byly smluvními stranami Bruselské úmluvy, nejsou pravidla určování soudní příslušnosti dle Nařízení Brusel I žádnou novinkou, subjekty a soudy nových členských států se však musely a budou muset pro ně novému „Bruselskému modelu“ určování příslušnosti přizpůsobit.

Z výše uvedeného důvodu bylo jedním z cílů této práce vymezit jednotlivá pravidla soudní příslušnosti dle Nařízení Brusel I, jejich vzájemné vztahy a systém tak, aby bylo žalovanému i žalobci předem známé, který soud by mohl být příslušný projednávat jejich budoucí či již existující spor. Na základě rozboru jednotlivých pravidel jsem dospěla k následujícímu závěru. Základní pravidlo příslušnosti soudů dle bydliště žalovaného může žalobce uplatnit až na výjimky vždy, a to bez ohledu na předmět konkrétního sporu. Alternativní pravidla příslušnosti I a II, která umožňují žalobci žalovat žalovaného u soudu jiného státu než státu jeho bydliště, představují alternativu k základnímu pravidlu a žalobce má tedy na výběr, u kterého soudu žalobu podá. Pravidla příslušnosti ve speciálních oblastech pojištění, spotřebitelských smluv a individuálních pracovních smluv mají přednost před oběma výše uvedenými pravidly, neboť jejich účelem je ochrana slabší strany. Pravidla výlučné příslušnosti v taxativně uvedených případech se uplatní před všemi pravidly pro určení příslušnosti a příslušnost založená prorogační dohodou či účastí žalovaného na zahájeném řízení má přednost před všemi pravidly příslušnosti s výjimkou příslušnosti výlučné. Přestože Nařízení Brusel I v zájmu právní jistoty subjektů stanoví převážně konkrétní a přesná kritéria pro určení příslušnosti soudů, je stranám sporu také ve výrazné míře umožněno zvolit si soud členského státu, který jejich spor rozhodne, a to i v případě, že mezi tímto soudem a právním sporem neexistuje úzké spojení, které by příslušnost soudu jinak zakládalo.

Jelikož podstatnou část mé diplomové práce tvoří podrobný rozbor pravidel pro určení zvláštní příslušnosti soudů, v závěru krátce zmíním také poznatky, ke kterým jsem při této analýze dospěla. Přestože se totiž jednotlivá pravidla pro určení alternativní příslušnosti zdají být velmi konkrétní a jejich interpretace a aplikace by neměly působit větší problémy,

z rozsáhlé judikatury ESD k některým pojmům vyplývá, že tomu tak často vzhledem k rozdílnosti jednotlivých právních řádů členských států není. Proto jsem se při rozboru jednotlivých ustanovení zaměřila zejména na tyto interpretační problémy a na jejich ne vždy zcela jednotný a předvídatelný výklad ESD. V době rozhodování, u kterého soudu dle Nařízení Brusel I podá žalobce žalobu, je proto třeba mít vždy na paměti, zda-li ESD vykládá pojmy jednotlivých pravidel zvláštní příslušnosti autonomně (např. „věci týkající se smlouvy“ či „pobočka“) či zda mají být vykládány v souladu s právním řádem jednotlivých členských států (např. „místo plnění závazku“), zda jsou vykládány restriktivně či extenzivně, jaké je kritérium pro určení příslušnosti soudů (např. místo dodání zboží, místo škodné události, místo bydliště jiného z žalovaných atd.), případně jaký je vztah mezi jednotlivými pravidly pro určení příslušnosti soudů.

Věřím, že se mi v této práci podařilo zachytit nejproblematictější otázky interpretace jednotlivých pravidel zvláštní příslušnosti a že jsem tak naplnila cíle této práce, které jsem si v jejím úvodu vytyčila.

S ohledem na nové poznatky v oblasti soudní spolupráce mezi členskými státy a na zhodnocení aplikace Nařízení Brusel I Zelenou knihou, byl zahájen legislativní proces týkající se jeho novelizace. V nejbližší době lze tedy očekávat novelizaci Nařízení Brusel I, zejména v oblasti jeho působnosti v souvislosti s přijetím Nařízení o výživném, a také v dalších oblastech, jejichž změnu Zelená kniha navrhovala. Zda-li bude novelizace Nařízení Brusel I úspěšná a povede ke zlepšení fungování vnitřního trhu a zajištění lepší soudní spolupráce členských států a právní jistoty subjektů, prověří teprve budoucnost.